

се стреми да го убеди, че Русия трябва да даде категорична подкрепа на българските искания и да се откаже от политиката си на търсени компромиси с Патриаршията. Сравнително обективни са позициите на Геров и към революционните настроения в България и емигрантските инициативи, макар че по собствени убеждения, почти аналогични с тези на Добродетелната дружина, поддържа линия на съдържаност в това отношение.

Други изключения в генералната линия на руската балканска дипломация се наблюдават при представители, привърженици на активна руска подкрепа за освободителното движение или с южнославянски произход, които също си спечелват недоверието от страна на Петербург заради нескриваните си симпатии към националната активност, най-вече на южните славяни. Такива случаи, за жалост няма в българските земи и по отношение на българите, но се срещат в Босна, Херцеговина и Черна гора.

Единственото известно изключение сред служебните лица - руски пратеници в докладите им за българската революционна емиграция - на обективно представяне на целите и действията ѝ - е на един специален руски емисар през 1869 - 1870 г. - Б. Каталинич - южен славянин на руска служба, чийто обстойни доклади за българската емиграция в Румъния и за южнославянските движения в други области, съвпадат почти буквално с позициите на самите революционни дейци, с които той се среща и разговаря. По отношение на българите в Румъния становищата му са формирани явно въз основа на информацията, които получава от Л. Каравелов и други дейци на БРЦК. Разбира се, сведенията и изводите му, обективни и благосклонни към емигрантските революционни планове и прояви, нямат никакъв ефект върху началниците му, но самият факт представлява интерес, защото те носят важна информация за вредата и за българите, и за самата позиция на руската дипломация в Букурещ, за обвързаността им със "старите" и грубата намеса в техните взаимоотношения с революционерите. Все пак благодарение на Каталинич в противовес на постоянните клевети на консула Офенберг постъпват и други, по-обективни сведения за революционната емиграция. Неговият разказ съдържа конкретни факти, част от които съвпадат с известните ни, а други съобщават неизвестни или такива, които по българските извори са неясни за българското революционно движение в момента.

В най-изгодно положение във външната политика на Русия на Изток са гърците. Поради наличието отдавна на значителна гръцка колония - с богата търговска прослойка в южните области и Черноморието и на гърци-руски възпитаници, както и предпочитанията на официална Русия към православна Гърция и оказали-те се нереалистични надежди на Петербург, че чрез нея и Патриаршията най-успешно ще провежда интересите си за влияние на Балканите, още отпреди Кримската война, още повече след нея, на служби в Министерството на външните работи в Петербург и на дипломатически постове на Балканите са назначавани гърци, които твърде пристрастно, водени единствено от политиката на родината си, преценяват балканските и особено българските проблеми и съответно осве-